

Лондон. — Газета „Сандей Таймс“ в Лондоні подає відомості про Руту Кучинську, втікачку з нацистської Німеччини і голову найбільшійшої совєтської шпигунської сітки в Британії, якій удалося проникнути до уряду прем'єр-міністра Вінстона Черчілля в час Другої світової війни, а навіть в середину американської розвідки. Вона теж відома з кличкою і прізвищ: „Соня“, Рута Вернер, Рута Брувер і Урсула Бейртон, і була донькою відомого берлінського економіста жи́дівського роду проф. Рене Кучинського.

В Британії вона опини-

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Чи після Хомейні — комуна?

У дуже поважних американських коментарях, опертих на безпосередні інформації від кореспондентів і обсерваторів в Ірані, передбачається сумний розвиток іранських подій. Мовляв, в Ісламській Республіці Ірану видний не поступ в напрямку ладу й консолідації, тільки безпорядку і хаосу. Ніхто краще, як сам генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм, перевірив безпосереднім досвідом, що в Ірані, кажучи просто, «немає з ким говорити». Немає одного відповідального й авторитетного осередку влади й авторитету. Існує там диктатор, творець і керівник революції проти шаха, мусульманський фанатик Аятолла Хомейні, з почесним титулом «імама». Але він покликаний до життя Революційну Рад, яка ніби не завжди в усьому однозгодна з Хомейні. Існує теж уряд, але в ньому теж є різні течії, чого доказом може послужити факт, що за несповна один рік після перемоги революції над шахом — тричі змінювався міністер закордонних справ. Поруч з тими чинниками чимало реальної влади захопили «студенти», які з благословення від Хомейні захопили американську амбасаду й оце вже від 4-го листопада в'язять 50 членів її амбасаді й не раз вже дискредитували заяви міністрів та «аятоллів», виявляючи свою непоступливу поставу («Тільки поворот шаха може звільнити закладників»). Вони не розуміють, що загнали Іран в ізоляцію від усього зорганізованого міжнародного світу.

Але є ще один чинник, ніби невидимий, але найгрізніший для майбутнього Ірану: комуністи. Вони не становлять — бодай поки що — одностайного табору. Вони розпоршені, із трьома найсильнішими групами: це комуністична партія Тудех, за шаха поза законом, яка з мусульманськими фанатиками і всіма іншими недоволеними правлінням шаха брала активну участь в революції. Друга група — це «народні борці», сильні головним чином в університетах, де зорганізували собі власну міліцію. Третя група — це «федей», які ненавидять супроти Америки ставлять вище мусульманського негативізму супроти комунізму. «Ліпші росіяни, як американці» — пропагують вони після окупації совєтським військом Афганістану і, «Не забуваймо про нашого найбільшого ворога — Америку» — кажеться в їхніх летючках. Вони добре зорганізовані, їхній лідер ходить з дводоріжним радіоапаратом, яким передає накази десяткам тисяч демонстрантів. Тому заяви президента Картера, що треба переконати керівні кола Ірану, що не Америка є справжнім ворогом і загрозою для Ірану, а Совєтський Союз, ті заяви Картера не зовсім реальні, бо детальний уряд в Ірані не є справжнім урядом, а керівні кола охоплюють також комуністів, які або широкі, або по-фарисейськи з тактичних причин твердять, що «іслам може цілком добре співжити з комунізмом» і тому ніколи не замінюють СССР на США.

Фінал існуючий теперішній лад в Ірані не втримається. Бо ненависть до колишнього шаха й Америки за те, що вона підтримувала шаха, не дає праці безробітним, яких кругом 30 відсотків. Продукція головного джерела прибутку — нафти — зменшилася і далі меншає, а заповіджені американські санкції на дальшу мету (не зараз) тамтешню ситуацію безумовно погіршать. Вправді Хомейні бачив пригадав, що за часів Мохаммеда його визнавали не користувалися нафтою і виробами з неї, то й тепер можуть обійтися без неї. Це цікава фраза, але не заперечує, що іранська нафта стала в осередку конфлікту, що грізить 3-ю світовою війною. Іранські нафтові поля загрожені маршем совєтських військ з Афганістану та реакцією з боку Америки, яка — за твердженням фахових коментаторів — в першу чергу знищить іранський нафтовий басейн, без уваги на Японію і Західну Європу, що його потребують.

Західні кола з Америкою у проводі великої надії пов'язують з вибором Бані Садра на першого президента Ісламської Республіки Ірану. За його надто велику «поміркованість» і ніби готовість звільнити американських закладників Хомейні звільнив його з становища міністра закордонних справ, але, як фактично — фінансиста, залишив в уряді, як міністра фінансів. Бані Садр бачив, що має звернутися до генерального секретаря ООН Курта Вальдгайма за продовженням заходів, щоби віддати формулу, яка «зберегла 6 обличчя» Ірану і дозволила звільнити закладників. Це й стало причиною, чому президент Картер завовав у справі заповіджених санкцій проти Ірану. Дійсність швидко виявляє, чи це оправдані надії. І дійсність швидко виявляє, чи вдержаться ціла теократична іранська система в Ірані після смерті важко недужого старого Хомейні. Приповідковий «третій», що користується із скарби й заволодує, існує в Ірані у постаті тамтешніх комуністів. Планувальники інвазії до Афганістану з цим напевно рахувалися. Комуністи не сподіваються захоплювати владу в Ірані. Вони є в меншині, але добре зорганізовані, озброєні, безоглядні, агресивні. А більшість населення — це мовчанська більшість, яка несподівано комунізм, але не має сили, бо — мовчить. Скільки разів були вже в історії прецеденти, що пасивна мовчанська більшість прогресує у змугу з активною агресивною меншістю? Існує можливість, що після укладу хомейнізму в Ірані прийде комунізм, який, може, не безпосередньо, але згодом, відкличеться до «братнього» комуністичного центру — в Москві.

Появилось чергове число журналу „Нотатки з мистецтва“

Філадельфія, Па. — Тут, у жовтні минулого року, вийшло 19-те число 19-сторічного журналу „Нотатки з мистецтва“, головним редактором якого є проф. Петро Мегик, ініціатор, організатор та видавець цього журналу.

Це число відкривається привітанням проф. Мегіковим з нагоди його 80-річчя, яке йому передали члени редакційної Колегії: Петро Андрусів, Михайло Дмитренко, Василь Дорошенко, Степан Рожко, Марія Струтинська та Володимир Шипилов.

На зміст цього багатостороннього збірника картин українських мистців журналу складаються стат-

ті таких авторів: Євгена Блажичко, Федір Григорів, Федір Кричевський, Григорій Поротнов, Федір Кричевський (До сторіччя від дня народження) та автор під ініціалами В.П. — «Огляд графічних оформлень книжкових видань». Тут також поміщено мистецьку та жалобну хроніку. Закінчується журнал статтею — «З життя й праці українських мистців Української Мистецької Студії у Філадельфії».

Журнал „Нотатки з мистецтва“ ціна якого є 8 доларів, можна набути, пишучи на адресу: Ukrainian Art Digest, 1022 North Lawrence Street, Philadelphia, Pa. 19123, U.S.A.

Січовик Іван Шарий

СІЧОВИКИ ПІД КРУТАМИ

На урочистому похороні двадцяти восьми Крутянців у Києві 19-го березня 1918 року голова Української Центральної Ради проф. Михайло Грушевський казав зібраним киянам не плакати: „...стримайте ж ваші сльози, які котяться. Ці юнаки покладали свої голови за визволення вітчизни і вітчизна збереже про них вдовну пам'ять на віки вічні“. І ми сьогодні, як це вже стало традицією серед українців у вільному світі, вшануємо Героїв Крут у 62-гу річницю їх великої жертви.

Тут друкуємо рідкісний документ часу — статтю Січовика Івана Шарого, учасника Крутянського бою, з часопису „Народна справа“ в Києві з 13-го квітня 1918 року. Це була перша розповідь очевидця відразу про самі події, два і пів місяці після битви, і хоча незакінчена (нам бракує дві сторінки статті), вона має свою вимову. Для збереження повної автентичності редакція не робила в статті жадних змін. Статтю „Січовики під Крутами“ вивіз з України д-р Степан Ріпський, який в тому часі був у Києві. Йому ми завдячуємо цю знахідку.

Ми бачили, що Україна гине. Чорна гайворонь підіймалася з Московщини і непереможно сунула на наш край, голодна, хижка, дика... Це було „красна гвардія“ московська, яку організувало правління Леніна і Троцького для боротьби з вільною Україною, щоб накласти на неї старі кайдани неволі і користуватися її багатствами так само дурно, як користувалася Росія і попередні більше ніж 200 літ.

„Красна гвардія“ йшла на Україну... Вірні сини своєї безпаланої Батьківщини завзято боролися і не пускали хижаків плонувати свій край. Вони завзято билися, але сили в їх мало було: ряди їх рідшали, нової ж підмоги мало припливало.

Чого ж до оборонців не йшла народна маса українська широкою лавою?

Адже ж це була боротьба проти насильників за кращу долю свого рідного краю...

Ми знали й це: ми добре знали, що над нашим народом майже 300 літ лежав важкий могильний камінь московської неволі і від його ще не прийшов до пам'яті поневолений люд: це було на світанні великої будуччини нашого народу, коли ще нарід від сяючого, болючого світу не міг вільно гланути на те, що твориться біля його, і твердою ходою піти на оборону своїх прав.

Ворожі сили наближались уже до Столиці України — Києва, де кувалась нова доля, нові форми життя українського народу.

Час прийшов і нам взятися за рушницю, і ми взяли... ми одважились вмерти за край, за народ, за свою дорогу мрію-ідею — вільну, визволену Україну!

На Бахмач іхало три сотні козаків спити похід більшовицької „красної гвардії“ на Київ. З ними поїхала і наша, четверта сотня „січових стрільців“. 4-та сотня січових стрільців складалася з свідомих українців, які не мало приклали своєї праці до освідомлення українського народу щодо його національних і соціальних прав.

Тут були свідомі проводирі народні, з яких багато працювало над заснованням „Селянських Спільнот“, „Прогрес“, а також в українських соціалістичних партіях.

Військової муштри мало хто знав, тому з початку ми попрацювали собі учителів, які муштрували нас.

Не довго, однак, довелося вчитися, діло вимагало негайно йти до Бахмачу на допомогу тим нечисленным силам, які ще кой-як удержували фронт.

Коли піднялось питання про те, йти чи не йти, ми рішили йти, і вже на місці доповнили свої убогі знання військової науки. Особливо мало знали ми стрільця. Але дарма — поїхали.

В потязі січовики розмістилися в двох санітарних вагонах: я лежав на середній лаві поряд з двома моїми найкращими товаришами Компанійцем і Поповичем.

Потяг летів на всіх парах, видно було, що наша допомога дуже й дуже потрібна. Поїзд летів.

Я лежав ничком і дивився у вікно вагону. Дивний настрій охоплював мене, коли я дивився на оті необмежені простори степів з білими латками останнього снігу, на величезний небозвід з блимливим засмученим місяцем, на таємничу нічну тишу, до якої так чуйно прислухались похилі верби та ліски, що минали нас і минали без кінця і краю... Минають... Жалілось щось і журба за чимсь втраченим стискало болючо всю душу. Хотілось спити отой хід природи, безкінця дивитися на кушак верболозу, степену суху ковелу, хотілось оддати всього себе, розспити у рідних сяєві місяця в просторах необмежених степів, в мерехтливих власних споглядів. Як дивно що ми ідемо битися. Хотілось піти зараз з вагона в степ, зустріти якусь милу людину, похвалитися їй щось про красу отой великої, що сам відчував... Хотілось піти на село, побачити селянські стріхи і білі-білі од місяця стіни привітних, тихих-хат, почути селянський мирний, рідний гомін...

(Продовження буде)

Юл. Мовчан

3 ПОДОРОЖНІХ НОТАТОК

(3)

ЩО Я БАЧИВ У АВСТРАЛІЇ

А кому надійсть музика, той може вийти назавні і всівшись у вигідне крісло ресторану, що прилягає до будинку опери, тут майже під відкритим небом, з'їсти смачний австралійський обід чи випити склянку чаю або кави з найсмакнішим, який може бути тортом.

Із історії відомо, що першими поселенцями Австралії були кримінальні злочинці, яких англійський уряд намагався якнайдалі вивести за межі свого Альбіону. Але ті злочинці тут не байдикували, а працювали, зокрема, будували будинки. Один з таких примусово депортованих виселенців Франціс Грінвей виявився настільки талановитим архітектором, що за його проектом побудовано багато гарних будинків Сіднею. Деякі з них, як наприклад, церква Св. Джеймса та Монетний Двір, в основному побудовані депортованими кримінальними злочинцями. (Чому і сучасним американцям не застосувати б подібного методу щодо своїх злочинців? Чому замість тримати їх у переповнених тюрмах та годувати задроду, не післати їх на працю на Аляску або інші малоосвоені землі. Це було б вигідно і для держави, і для самих порушників закону, бо „людина“, як сказав колись польсько-англійський письменник і філософ Джозеф Конрад — є тільки людиною, коли вона працює. Коли вона перестає працювати, тоді вона перетворюється в ніщо“).

Запитую одного австралійця, чому замість великого й гарного Сіднею, на свою столицю вони обрали в багато разів меншу й дуже мало розбудовану Канберру?

— А тому, — відповів він, що й наші американці замість, наприклад, Нью Йорку або старої Філадельфії, обрали

В. Богачевський

У КИЄВІ 22-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ

(СПОМІН).

Дня 22-го січня 1919 року припала була велика честь Другій Українській Гімназії ім. Кирило-Методієвського Братства взяти участь у національній державній маніфестації — Святі Злуки Західної України-Галичини, Буковини й Закарпаття із Українською Народною Республікою на Софійській площі в Києві.

Тоді я був учнем п'ятої класи тієї Київської гімназії, до якої я вступив весною 1918 року за гетьмана Скоропадського. В п'ятій класі було нас коло двадцять студентів, наповнював двісті хлопців. У цій класі я був єдиним „західняком“, хоча в нашій гімназії, в інших класах, було ще декілька галичан.

Кілька днів перед 22-м січня, увійшов до нашої класи сам директор гімназії проф. Григорій Козленко, який з'ясував нам значення тієї історичної події та заохотив нас бути свідками цього великого історичного акту-свята Соборності, яке відістане еднатиме обидві, досі кордонами розділені, галузі того самого великого українського народу на вічні часи.

Упорядником нашої участі в маніфестації був професор цієї гімназії Григорій Гр. Холодний, вчитель математики. Крім навчання математики він сповняв ще функцію „інспектора“ гімназії, до обов'язків якого належало наглядати за студентами в гімназії і в місті. Він був людиною дуже доброю, проте студенти почували себе вільніше, коли над ними не було безпосередньо його „батьківського“ ока.

У галицьких гімназіях ця функція була незнана, але в російських школах, мабуть, це була звичайна річ, отже, коли на Великій Україні почали творитись вже від 1917 року нові українські гімназії, цей звичай прийнято.

У той час в Києві були три державні українські гімназії, очолювані визначними діячами культури. У Першій гімназії ім. Тараса Шевченка директором був відомий громадський діяч і педагог Володимир Дурдучковський; в тому часі ця гімназія мала тільки кілька початкових класів. Була також Третя Українська гімназія на Печерську, директором якої був І. Васенко.

Склався так, що зі свого мешкання на Печерську він відвідував одну кімнату могом швагрові Петрові Наболютому, вчителю німецької мови в Першій Українській гімназії, де початково теж замешкав і Петро Наболютий закінчив перед Першою світовою війною Богословський факультет у Львівському університеті та був у 1915 році, подібно як багато інших галицьких українських

своєю столицею Вашингтон. Або бразилійці замість пегарного й великого Ріо де Жанейро, обрали порівняльно мале місто Бразилію. Або індійці, замість Калькутти або Бомбею — відносно мале, центрально розташоване місто Нью Делі.

Дещо про австралійських аборигенів

Бути в Австралії не бачити кенгуру та аборигенів — це, як дехто каже, було б те саме, що бути в Римі і не бачити папи римського.

Побачити кенгуру — це ніяка велика проблема. Коли ми всіли до автобуса, який їздив нас від аеродрому до готелю, ми помітили, що анжу фронтів вікна автобуса наповнено прикриті досить міцною дрютиною сіткою. „Для чого це?“ — запитую шофера. „Це захист проти кенгуру“, — відповів він. Коли хтось їде вночі, не раз дорого перебігає ця тварина. Тому, аби об неї не розбиті вікна і при тому самому не покалічитися, ми вирішили прикрити вікна цією сіткою“.

На шастя ми не були свідками трагічного удару автобуса з цими звірятами. Але якщо кенгуру може сягнути навіть до вікон автобуса (не авта!), то можна уявити собі розмір цих тварин!

Щодо аборигенів, то тут справа була складніша. В Сіднеї, Мельбурні чи Канберрі, де ми були, їх дуже мало: переважно вони проживають у центральних частинах Австралії — там, де клімат тепліший (чи частіше навіть гарячий), і де з кліматичних та інших причин європейські поселенці не хочуть замешкати. Але якщо б білі наїзники не поселилися в Австралії, то аборигенів, правдоподібно, і досі жили б так, як колись люди кам'яного віку — напівголі майже чорні, з тонкими, худими ногами, з великими вистаючими зубами та головою, обмотаною листками якогось тропічного рослина. Ще й тепер можна побачити таких австралійських аборигенів (До речі, саме слово „абориген“ — також латинського походження. „Аб“ — означає „від“, „ориген“ — початок, отже, люди, які живуть тут від самого початку). Хоча деякі аборигенів зараховують до негритяського типу, проте в дійсності з африканськими неграми вони мають мало що спільного.

Богдан Бойчук

ПРО ПОВНЕ ВИДАННЯ „ОКЕАНУ“ ВАСИЛЯ БАРКИ

Заходами отців Редemptористів і з почину о. протоігумена Михайла Гринчишина, появилася понад 600-сторінкова книга поезій Василя Барки „Океан“. Цей поетичний Редemptорист заслужує на особливу увагу, бо, якщо в минулому були близькі взаємини між Українською Церквою і літературою, то сьогодні віддал між ними аж надто далека, і її корисно було б зменшувати. І жист отців Редemptористів іде саме в такому напрямку.

Видана книга містить справді два окремі томи „Океану“, писані в різні часи, з 15-літнього прогалиною між ними. Перший том, писаний у 1949-1954 роках, друкувався уже 1959-го року у видавництві „Слово“. Але поет долучив до цього видання ще понад 90 нових поезій і дуже основно проредагував ряд давніх поезій — і том цей сприймається і читається, як нова праця. Другий том, який писався в 1964-1969 роках і становить 276 сторінок — ніде досі не друкувався.

Саму назву книги „Океан“ треба сприймати в декількох площинах. Це, в першу і головну чергу, звичайний океан, на прибережжя якого Василь Барка кожнорічно навідувався і навідається. Океан своєю красою і своєю стихією одуховлював поета, надихав його перетворюватися в океан поезії. Це найсуттєвіше значення назви книги. Океан треба теж приймати, як всеохопну метافору на людське життя з усіма його многогранними виявами. І, накінці, в другому томі, океан набирає теж значення вселенної.

Значення нашої класи я не мав знайомств, але пам'ятаю, що між ними була гарна панночка, дочка гетьманського міністра освіти Василенка.

Із Ярославом Стешенком я дружив по-справжньому. Він допоміг мені багато в моєму знайомстві з Києвом. І я користав цілою пригорщю з його пояснень, що їх він мені не жалював.

Так ми разом обійшли всі важливі пам'ятки Києва — святу Софію, що обходить своє 900-ліття, Печерську Лавру, Видубицький Монастир, Золоті Ворота, св. Андріївський собор. Володимирську гірку з своїм славним спуском і інші дорожні пам'ятки нашої славної столиці. Коли осінню 1920 року я був вже знову в Академічній гімназії (Філі) у Львові, ми досить часто перепикувалися. А навіть, коли я по maturі у Львові 1922-го року вїхав на студії інженерії да Даницю, то й тоді ми не переривали зв'язків між собою, аж до цієї пори, коли він приблизно 1923 року або з початку 1924-го року написав мені листів, в якому просив, щоб більше до нього не писати... Тоді наш контакт зовсім перервався.

(Продовження буде)

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — У грудні м.р. на вшанування пам'яті сл. п. Теодора Балка його родина створила спеціальний фонд української книжки. Дохід з фонду призначений на збагачування Гарвардської української бібліотеки.

Фонд створено пожертвою 10,000 доларів; його основне завдання визначене в листі до проф. Оскара Гендліна, директора Гарвардської університетської бібліотеки:

„Родина сл. п. Теодора Балка бажає створити в Гарвардській бібліотеці фонд книжки його імені для надання публікацій, які розглядають українські теологічно-релігійні проблеми та історію Української Церкви, зокрема історію Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви та українського протестантського руху. Пріоритетом наступних категорій бібліотечних надбань: старі рукописи, першодруки та інші старі видання, церковні часописи, журнали та періодичні видання, монографії та джерельні матеріали“.

Дальше в листі, який став правозобов'язуючим документом, говориться, що надання тих матеріалів повинен здійснювати голова слов'янського відділу Гарвардської бібліотеки при консультації з директором УНІГУ та бібліографом УНІГУ. Творці фонду теж просять періодичних інформацій: списки книжкових надбань, родина бо покійного Теодора Балка має намір поновними грошовими пожертвами збільшувати фонд.

Цей фонд матиме свій книжковий знак (екслібрис) роботи мистця Якова Гніздоського.

(Продовження буде)

Створено спеціальний фонд ім. Т. Балка в Гарварді

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — У грудні м.р. на вшанування пам'яті сл. п. Теодора Балка його родина створила спеціальний фонд української книжки. Дохід з фонду призначений на збагачування Гарвардської української бібліотеки.

Фонд створено пожертвою 10,000 доларів; його основне завдання визначене в листі до проф. Оскара Гендліна, директора Гарвардської університетської бібліотеки:

„Родина сл. п. Теодора Балка бажає створити в Гарвардській бібліотеці фонд книжки його імені для надання публікацій, які розглядають українські теологічно-релігійні проблеми та історію Української Церкви, зокрема історію Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви та українського протестантського руху. Пріоритетом наступних категорій бібліотечних надбань: старі рукописи, першодруки та інші старі видання, церковні часописи, журнали та періодичні видання, монографії та джерельні матеріали“.

Дальше в листі, який став правозобов'язуючим документом, говориться, що надання тих матеріалів повинен здійснювати голова слов'янського відділу Гарвардської бібліотеки при консультації з директором УНІГУ та бібліографом УНІГУ. Творці фонду теж просять періодичних інформацій: списки книжкових надбань, родина бо покійного Теодора Балка має намір поновними грошовими пожертвами збільшувати фонд.

Цей фонд матиме свій книжковий знак (екслібрис) роботи мистця Якова Гніздоського.

Дальше в листі, який став правозобов'язуючим документом, говориться, що надання тих матеріалів повинен здійснювати голова слов'янського відділу Гарвардської бібліотеки при консультації з директором УНІГУ та бібліографом УНІГУ. Творці фонду теж просять періодичних інформацій: списки книжкових надбань, родина бо покійного Теодора Балка має намір поновними грошовими пожертвами збільшувати фонд.

Цей фонд матиме свій книжковий знак (екслібрис) роботи мистця Якова Гніздоського.

(Продовження буде)

Відзначення роковин Св. Василя Великого

Сестри Чину Св. Василя Великого завершили 2-го грудня 1979 року святкування шістнадцятиріччя з дня смерті Святого Патрона.

Похана до Отців Церкви на протязі всієї історії від прийняття християнства виявлялася в Русі-Україні в різних сферах духовного життя нашої батьківщини. Одним із найбільш шанованих і люблених Отців Церкви був для наших предків-русичів Св. Василь Великий. Його богословські твори, як „Бесіди на шість днів“ і проповіді ретельно переписували побожні учні-чечі, а книжники-святики, чечі, князі і бояри їх пильно читали. Тим самим просвітлений розум Святого довго століття після його смерті живив своїми думками людські уми, захоплював їх і наступні покоління до християнського життя. Та найбільшою заслугою Василя Великого було оснування чернечества східного християнства. Манастирі в Україні стали на довгі віки центрами культури і освіти, осередками духовного життя країни, згадати хоча б про Печерський Лавр в Києві і авторитет її архимандритів і побожного чернечества, з якого виходили великі святики-подвизники віри християнської, що засвідчено в Печерському Патерику, який переписувався і започинався всіма новими духовними подвижниками до XVIII ст. Історія Чину Св. Василя в Україні давня і змістовна. З Чиним цим пов'язане християнське шкільництво на наших землях. Великим Василіанським святом був Митрополит Андрій Шенгінський, який шедрою рукою допомагав студійській школі, засновував навчальні й наукові інституції. Цю нелегку градіну переписано й по нині між батьківщиною на нові поселення. Василіанським був також перший український католицький єпископ в Америці Владика Сітер Ортинський, який багато припинився до розвитку Василіанського шкільництва в США.

Як відомо, виховно-освітня діяльність — це головна цінність шкільної системи. Василіанським був також перший український католицький єпископ в Америці Владика Сітер Ортинський, який багато припинився до розвитку Василіанського шкільництва в США.

Комітет і підготував очолює Сестра М. Ольга, ЧСВВ, в склад Комітету увійшли: д-р Татяна Цісик, Анна Кічула і Надія Кічула. Святкування відзначилися молитовним настроєм і добрим продуманою програмою. У поплудневих годинах, у неділю, 2-го грудня відвідували Торжественну Св. Літургію з участю Владика Митрополита Мирослава Любачівського, Владика Ярослава Габра і Василя Лосена, декана о. Михайла Кучмака, ЧНІ, протоігумена о. Патрика Пашака і о. Василя Шота, ЧНІ. Ди-

яконом був о. Лев Гольдаде. Змістовні проповіді вголосили о. Михайло Варрик та о. Річард Семінак. Після Літургії відбулася трапеза в обителі Сестер Василянок в приміщенні М. Дж. коледжу. Трапезу відкрив о. шамбелян Роберт Москаль, попросивши до молитви Провінційальну Матір, ЧСВВ, в ЗСА М. Теодозію. Після молитви Владика В. Лостен підніс тост за розвиток і успіхи праці Сестер ЧСВВ.

Прямуюча атракцією ввечера був виступ хору Митрополита Федорова. Сестри співали дві релігійні гімни, що відзначають пошану до молитви українського народу. Тоді о. шамб. Р. Москаль відчитав найважливіші з надісланих привітів і телеграм, а саме — від Святого Отця Івана Павла II в українській мові, від Блаженнішого Патріарха і Кардинала Йосифа, від генерального Матері, ЧСВВ, М. Емелі з Риму, від Архиепископа Івана Кроля, від посадики міста Філадельфії Ф. Різа, а також представив священство, що численно взяло участь в церковних торжествах і трапезі. Крім названих вже співслужителів Св. Літургії були присутні отці шамбеляни Митрополита Харина і Ресел Данилюк і отці: о. Тома Барилка; о. Маврикий Джурман; ректор Семінарії Св. Йосифа в Римі о. Софроній Мудрий, ЧСВВ; о. Йосиф Сліпий, ЧСВВ; о. Роман Мартинюк; о. Ярослав Михайленко; о. Михайло Пиріг і о. Антоній Скурля. Присутньою була також Сестра М. Дарія, секретарка генерального Матері в Римі; Сестра Христофора, ЧСВВ, настоятелька Сестер в Юніонтові, та Сестра Захарія, представниця Чину Сестер Службених Пресвятої Діви Марії.

О. Р. Москаль привітав також представників громадських організацій, Ігоря Смоля, головного організатора СУК „Провидіння“, Мартіна Редінгтона, представника місцевої округи Абінгтон; д-ра Петра Стерча, голову УККА, Відділу у Філадельфії; д-ра Наталію Паулу, представницю СФУЖО; Михайла Кічулу у хору „Прометей“, Іларіона Мазепу, директора Кредитної Кооперативи „Самомоїч“, та Івана Шафера з дружиною, представників Батьківського комітету Академії Св. Василя Великого.

Святоточні промови вголосили о. протоігумен Патрик Пашак і ВПрепод. Сестра М. Ероніма Романа, яка посвятилася студіям життя Св. Василя Великого. В 1979 р. Ероніма була обрана „Жінкою Року“ в парафії Св. Йосифа в Чикаго. Ці промови наголосили потребу продовжувати і скріплювати пошану до Великого Патрона цього монашого чину та поширювати його вчення серед української молоді.

Святкування закінчив своїм словом Митрополит Мирослав, ствердивши важливість цих небудених роковин — шістнадцяти століть від немирущого слова Великого Святого Отця Церкви.

Вступайте в члени УНС

Увага! Вже появилася друком книжка Увага! Уласа Самчука

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ ЕПОС УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКИ IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS SAGA OF UKRAINIAN AMERICA

Книжка у твердій зелено-темній полотної обгортці, з мистецьким написом в оформленні БОГДАНА ТИТЛИ у видавничстві УНСОЮЗ „Свобода“ 268 сторінок. Ціна \$15.00 з пересилкою.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, переписуючи рівночасно чек збо грошовий переказ. Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язує 5% стейтового податку.

„SVOBODA“ BOOKSTORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Святий Миколай в Озон Парку

У неділю, 16-го грудня м.р., заходом Школи Українознавства в Озон Парку під керівництвом о. парона Любомира Мудрого та учнівського складу, виставлено п'єсу Романа Завадовича „Чортик Недаха“.

П'єсу попередив виступ місцевих молодих бандуристів, під проводом п. М. Чорного і п. Івасича, любителів музики — бандури, під мистецьким керівництвом В. Юркевича. Склад бандуристів — це ученики Школи Українознавства: І. Івасич, Н. Гончаренко, В. Васло, К. Васло, А. Гаткі, Б. Базилевський, Х. Базилевська, А. Гуменюк, М. Левицький, Т. Пальчинський, Б. Мудрик, О. Ходоба, С. Малаховська і К. Малаховська. Вони заграли такі пісні: „Ой чий же це двір?“, „Польовка“, „Сонце низенько“, „Бог Предвчний“, „Добрий вечір тобі“ та „Взяв би я бандуру“. Їхня техніка і музичне виконання заслуговують на велике признание за їхні музичні здібності як наробок на майбутніх мистецтві — бандуристів. Присутні винагородили їх бурхливими оплесками. Описали слідували групові декламації учнів 1-го, 2-го і 3-го класу.

Продовженням мистецької частини був еспанський танок з балету „Нутеріа“ та „Місячний промінь“, які прекрасно виконали Н. Гончаренко, далі слідували гопаки, який виконали Л. Кіпа і М. Шмериковський. Танок-гопаки виконав М. Левицький. Усі виконавці — це ученики Школи Українознавства Балету, під мистецьким керівництвом Ульяну Кунинської-Шмериковської.

У п'єсі взяли участь такі особи: С. Мілянй — Св.

Миколай, Т. Коваль, І. Івасич, Л. Скомська, О. Ходоба, М. Гуменюк, Г. Коваль і Л. Коваль — ангели. Хлопці: Т. Пальчинський, чортик, М. Шмериковський, Л. Кіпа, М. Левицький, Б. Дашков, А. Гаткі і Б. Мудрик. Ця вистава була вдала і дуже старанно підготована, підбір роль був знаменитий. Молоді артисти звернули на себе увагу усіх присутніх, бож їхня самопевність на сцені робила враження, наче це виступали частинно завантовані артисти, що вже довший час виступають на сцені. Прекрасно зі своєю роллю вив'язався чортик Т. Пальчинський, що можна сказати, був атракцією цілої п'єси. Крім Т. Пальчинського звернули на себе увагу дівчат-ангели, як: Т. Коваль, І. Івасич, Л. Скомська і О. Ходоба, а з хлопців — Б. Мудрик, М. Шмериковський, М. Левицький, своєю грою і доброю українською мовою. Якщо йдеться про танець гопаки, то безсумнівно, що виконання молодих учнів-танцюристів було на високому мистецькому рівні. Майже усі виконавці говорили доброю українською мовою до чого напевно доклали старанні їхні батьки.

Не можна тут згадати отця крилошанина Л. Мудрого — парона та директора Школи Українознавства, як рівног учнів: Романа Мізура, З. Левицьку, Балабан та Ульяну Шмериковську, які присвятили дуже багато часу і труду, щоб підготувати до вистави і старанно що імпрезу для дітей. Вони рівног вкладають багато праці у виховання та навчання тієї шкільної молоді в любові до своєї Церкви і свого народу.

„Просфора“ в парахії св. Миколая в Савт Брукліні

У неділю, 13-го січня м.р., заходом Сестрицтва Пресвятої Діви Марії при українській католицькій церкві св. Миколая на 19-й вулиці і 5-та еверно в Брукліні, влаштовано традиційну „просфору“ для парахії.

Отця крил. Любомир Мудрий, парох української католицької церкви св. Миколая в Озон Парку започаткував „просфору“ молитвою та описав годину про значення нашої церкви і потреби її всебічної підтримки. Українська Католицька Церква має багату історію та моральне підставою нашого народу, зокрема тут в Америці, — сказав о. крилош. Л. Мудрий, — який промовляв по-українськи і англійськи. Він теж сказав, що Владика Василь Лостен, наш стемфордський єпископ, заявив, що в дуже короткому часі парахія св. Миколая дістане нового парона на місце о. митра Клеметія Прийма, який помер в квітні 1979 року.

Промовляючи також по-українськи й англійськи, д-р Володимир Душник говорив про теперішню ситуацію у світі та події в Україні, включно з припиненням праці для відкриття американського генерального консульства в Києві. Д-р Душник говорив про працю УККА та закликав присутніх до підтримки своєї церкви та такої центральної організації, якою є УККА.

Промовляючи також Іван Хома, голова парахійального комітету та Петро Пресельський, один з троститів парахії, які звалили парахія на більш активної участі в парахійальному житті, як теж до дальшої фінансової підтримки парахії, яка має ще до закінчення будову церкви.

Тосмастром на „просфору“ обиди був д-р Осип Оришків, який підкреслює традиційне значення „просфори“ для парахійального та родинного життя.

Під час обіду зібрані співали ряд українських коляд під проводом семінариста Андрія Метіля, який веде українську радіово програму „Луна України“ у Фордгемському університеті в Бронксі.

Н.Н.
КУРАТОРІЯ ФОНДУ
ДЛЯ ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ
БОГДАНА КРАВЦЕВА
ПРИЙМАЄ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ
на видання ТРЬОХ ТОМІВ поетичної і літературної спадщини

БОГДАНА КРАВЦЕВА
ПЕРШІЙ ТОМ — повна збірка поетичної творчості — вже появилася
ДРУГІЙ ТОМ — науковий літературознавчий праці — буде готовий наприкінці квітня, 1980 року
ТРЕТІЙ ТОМ — вже зредагований і буде виданий до друку у 1980 році

Ціна у передплаті і поштом
За всі ТРИ ТОМИ \$35.00 \$45.00
За поодинокі ТОМИ:
I ТОМ (поетія) \$15.00
II ТОМ (Науковий і літературознавчий праці) \$12.00
III ТОМ \$12.00 \$15.00

ЗАМОВЛЕННЯ
Замовляю:
Всі три ТОМИ \$35.00 □
ПЕРШІЙ ТОМ \$15.00 □
ДРУГІЙ ТОМ \$12.00 □
ТРЕТІЙ ТОМ \$12.00 □
МОЯ ПОЖЕРТВА НА ВИДАННЯ ТВОРІВ \$.....
Залучую чеком суму \$.....
Ім'я і прізвище.....
Адреса.....
Чек виставляти на: В. KRAWCIV PUBLISHING FUND
Замовлення, передплату і пожертви висипати:
В. KRAWCIV PUBLISHING FUND
с/о Івана М. Діачук
Ukrainian Nat'l. Ass'n, Inc.
30 Montgomery Street, 3rd Floor
Jersey City, N.J. 07302

Отець диякон Яр. Тростянецький в гостині односельчан

Мешканці Гартфорду — односельчани села Манаів Зборівського повіту гостили в себе о. диякона Я. Тростянецького. Гартфорд став осередком емігрантів із села Манаів Зборівського повіту, де в самому місті живе біля 50 родин.

У неділю, 26-го серпня м.р., в год. 10-й ранку, о. диякон сослужив до Служби Божої в українській католицькій церкві, яку відправляв о. парох Чарлс А. Меззозо. Миряни з великою радістю і увагою слухали возгласів нововисвяченого о. диякона. Його глибока змістом проповідь, головною думкою якої була служба Божої, любов до рідної Церкви і свого народу — залишається назавжди в серцях присутніх. Отець парох розповів про колишнього мешканця Гартфорду, о. диякона Я. Тростянецького, який посвятив службу Божої, і запросив всіх парахіянів на бенкет в честь нововисвяченого о. диякона.

Після Служби Божої всі поїхали до Українського Народного Дому на прийняття. Для бенкету був створений комітет, що його очолювали Євген Борейко і Антін Наконечний. За головним столом крім о. диякона Я. Тростянецького засіли о. парох Чарлс А. Меззозо, о. Іван Ролке, о. Степан Хорнат, народжений в Америці, батьки якого походять із села Манаів, та кузина о. диякона пані Настя з роду Тростянських. Бенкет відкрив п. Е. Борейко і передав провід прийняття тосмастроєві п. інж. А. Пришлякові, який знову привітав отців і всіх присутніх.

сутніх, а по короткій промові просив о. парона поблагословити харчі і молитвою почали бенкет.

Під час трапези вітали о. диякона і бажали йому Божого благословення та успіхів в його праці — о. парох Ч. Меззозо і англійською мовою о. Степан Хорнат. З односельчан вітали друг о. диякона Іван Цяприн і його дружина пані Параскевія, говорив його односельчанин п. Іван Калинович, який згадав життєвий шлях о. диякона і висловив свою радість, що він посвятив службу Божої і готовий рівно працювати для закріплення помісності Української Католицької Церкви з нашим Українським Патріархом. Привіти теж склали п. Мельник від СУ-М-А і Осип Гладун від Федеральної Кооперативи.

Після привітів забрав слово о. диякон Ярослав Тростянецький і зворушливо розповів про своє покликання до духовного стану, про бажання служити Божої, своїй помісній церкві і своєму народові. О. диякон рівног подякував всім за щире і сердечне прийняття. На закінчення присутні звеличали о. диякона співом „Многая літа“, а тосмастер, подякувавши, попросив о. диякона закрити бенкет молитвою.

Після покриття коштів прийняття залишилося 83.00 дол. які комітет рішив переслати на Фонд Блаженнішого Патріарха Йосифа.

Отець диякон Ярослав Тростянецький є членом 257-го Відділу УНСОЮЗ.

Іван Калинович

Засвічення ялинки СУА в Нью Йорку

Дня 21-го грудня м.р., увечері, біля домики СУА в Нью Йорку, при 108 2 еверно зібрався гурт союзників, а на балюконі домики засвічено ялинку присвячену „Політичним в'язням-жінкам в Україні“.

Опісля всі перейшли до домики та засіли біля святково застеленого стола, посередині якого на сні лежав колач із свічкою. Голова Окружної Управи Оксана Шурова привітала присутніх із Святими і Новим Роком та задала тих, які терплять у тюрмах і таборах і за тих, які на волі в Україні, але вільними не є. Відтак голова Об'єднаного Комітету інж. Євген Івашків привітав присутніх і побажав сил до праці в рядах СУА, а голова 71-го Відділу з Джерзі Ситі Євгенія Рубчак віддав деклямацію вірш Б. Лепкого „На Святий Вечір“.

Після традиційного „Бог Предвчний“ союзники разом з головою дружно розмовляли за кавою і солодким.

Під час перекуски присутні заповняли своїми ширими привітаннями і теплими сердечними побажаннями приготувані картки до висилки політ'язням.

Згадавши наших нескорених в Україні та обмінювавшись побажаннями з членами і знайомими, присутні, вступивши у цей святковий час в піднесеному настрої, розійшлися додому.

Лідія Магун

Увага! ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ ДРУКОМ КНИЖКА Івана Мартинюка МОЄ РІДНЕ СЕЛО ЦЕНІВ у Бережанщині CENIV — MY NATIVE VILLAGE in the County of Berezhany

Книжка у твердій темно-коралевій полотної обгортці із золотими літерами роботи мистця — сина автора ІНЖ. ОСИПА МАРТИНЮКА
624 сторінок. Ціна 20.00 дол. з пересилкою
Книжка цікава. В ній широкий огляд історії, побуту, звичаїв та обичаїв, які плекали українські селяни в Галичині. Ілюстрована історичними пам'ятками, стародавнім сільсько-господарським знаряддям і двома географічними мапами.

Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ“
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язує 5% стейтового податку.

Увага! ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ ДРУКОМ КНИЖКА Увага! Івана Мартинюка
МОЄ РІДНЕ СЕЛО ЦЕНІВ
у Бережанщині
CENIV — MY NATIVE VILLAGE
in the County of Berezhany
Книжка у твердій темно-коралевій полотної обгортці із золотими літерами роботи мистця — сина автора ІНЖ. ОСИПА МАРТИНЮКА
624 сторінок. Ціна 20.00 дол. з пересилкою
Книжка цікава. В ній широкий огляд історії, побуту, звичаїв та обичаїв, які плекали українські селяни в Галичині. Ілюстрована історичними пам'ятками, стародавнім сільсько-господарським знаряддям і двома географічними мапами.

Замовляти: книгарський відділ при „СВОБОДІ“
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язує 5% стейтового податку.

На дарунок для дітей!



НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕЙ НА НЕПОТРІБНІ ЗАКУПИ
ДЛЯ ДІТЕЙ!
НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТЯМ — ВНУКАМ!
ПЕРЕДПЛАТІТЬ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавничстві „Свобода“ заходом Українського Народного Союзу. Редагує Коледія. Річна передплата у ЗСА — 8.00 дол., у інших країнах — рівнозначність цієї суми. Для членів УНС — 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

„THE RAINBOW“ — „VESELKA“
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Український Спортивний Осередок „Тризуб“ у Філадельфії почав будову нових приміщень



„Тризубці“ при будові власної домики

Український Спортивний Осередок „Тризуб“ у Філадельфії створила горстка спортивних ентузіастів 1949 року, а Основною Загальною Збори відбулися у березні 1950 року. Тоді шойно офіційно затверджено назву Осередку і обрано першу Управу, що її очолює корифей українського театру сл. п. Володимир Блавацький.

Початки „Тризуба“ були невідрадні так, як початки всіх наших установ і організацій, створених на вільній Америцькій землі. Але впертість і посвяти ентузіастів спорту, а зокрема граців копаного м'яча все поборолі. Наші змагання виказали себе майстрами копаного м'яча і швидко почали здобувати перемогу за перемогу. Завдяки тим поважним успіхам, „Тризуб“ став членом Професійної Ліги Нью Йорку і тоді про „Тризубівців“ заговорила вся преса Америки. Це ж „Тризуб“ — Українці Нещеналі“ став єдиною дружиною копаного м'яча в Америці, що чотири рази здобув чашу „Дювара“. І тим самим „Тризубівці“ широко прославили українське ім'я серед американського світу, як справжні українські амбасадори.

Щоби мати приміщення, 1959 року Управа закупила двоповерховий дім у гарній ділянці при Брод вулиці. Але для молоді сам дім не вистачав, зокрема для спортсменів їм потрібно площі. Ілущі за покликом того, Управа „Тризуба“ завдяки молодим професіоналістам, що включилися до будови, закупила 1978 року 32-акрову полістість за суму 180,000 доларів. Ця полістість є в дуже гарній околиці, лише на 17 миль віддалена від домики „Тризуба“. Купуючи ту полістість, „Тризуб“ не мав багато власних грошей, треба було позичати, а також звертатися за пожертвами до щедрої української громади.

Ентузіастів спорту, а в більшості діти основоположників „Тризуба“, не дивлячись на свою професійну працю, кожної вільної хвилини без найменшої винагороди працювали і працюють над розбудовою площі — спортивних грощ, а тепер вже почали будувати і головний спортивний будинок.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

На медичні Темі

Лікарський довідник. Книжка у твердій темно-зеленій обгортці із золотими буквами роботи мистця МИХ. МИХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язує 5% стейтового податку.

Але, щоби всі пляни перевести в життя, потрібні фонди. В зв'язку з цим Управа „Тризуба“, вступивши в нову декаду праці, звернулася з Новорічним апелем до своїх членів, симпатиків і всіх земляків прийняти фінансовою допомогою. Така допомога може бути у формі добровільних датків, головню як безвідсоткові позички в сумі 250, 500 і 1,000 доларів.

Щоби розпочати спортивний сезон на власних грощах, треба негайно роздобути 200,000 доларів. Тому Управа „Тризуба“ звертається до всіх людей доброї волі прийняти фінансовою допомогою. Ми хочемо зберегти нашу молодість, а зокрема тоді, коли вона горнеться до нас і бажав далі прославляти українське ім'я на спортивних майданах. Під сучасну пору при „Тризубі“ гуртується понад 200 молодих спортсменів і для них треба збудувати спортивні приміщення. Пожертви і безвідсоткові позички Управа „Тризуба“ просить слати на адресу: 4932 Н. Брод вулиці, Філадельфія, Па. 19141.

С. Г.

REAL ESTATE

WHITE LAKE (BETH-EL)

Кілька хвилин з Монтісепло (Супіван Конті), д. близько перерогового трек, летища і 17В, ідеальна нагода для поодиноких осіб або товариств, серце готелів і околиці азартних гор. З уваги на неперозуміння спільників змушених продати зараз все або частинами — 20 миль для паркування рухомих домі. Просторий 3-род провинційний дім: 5 нових виділені приміщення: 2-род. дім, басейн в землі, плюс 80 акрів для подолу. Низька ціна

(212) 575-1492 or write
500 Fifth Ave., New York, N.Y. 10036, Rm. 2400

HELP WANTED

CABINET MAKER
Permanent work. Overtime & Company benefits. Good conditions.

CURCIO INC.
3423 Kennedy Blvd.
Jersey City, N.J. 07307

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNERNEY
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE

5535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 583-2475

191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: 674-3630

Директор ПОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ

Завідую власноручним похоронам в каліфорнії, похоронки в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.